henhold til den dagældende nederlandske lovgivning, og for hvilken der er indbetalt bidrag i henhold til den nederlandske lovgivning,

b) en beskæftigelsesperiode, der er tilbagelagt i Nederlandene før den 1. juli 1967, og for hvilken der ikke er indbetalt bidrag.

I sag 285/82

angående en anmodning, som Raad van Beroep, Amsterdam, i medfør af EØF-traktatens artikel 177 har indgivet tl Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag

W. J. DERKS

mod

NIEUWE ALGEMENE BEDRIJFSVERENIGING

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af Rådets forordning nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet (EFT 1971 II, s. 366), og af Rådets forordning nr. 574/72 af 21. marts 1972 om regler til gennemførelse af forordning nr. 1408/71 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere og deres familiemedlemmer, som flytter inden for Fællesskabet (EFT 1972, I, s. 149),

har

DOMSTOLEN (første afdeling)

sammensat af afdelingsformanden T. Koopmans, dommerne A. O'Keeffe og G. Bosco,

generaladvokat: S. Rozès
justitssekretær: P. Heim

afsagt følgende

DOM

Sagsfremstilling

De faktiske omstændigheder og retsforhandlingernes forløb samt de indlæg, der er indgivet i medfør af artikel 20 i protokollen vedrørende statutten for EØF-Domstolen, kan sammenfattes således:

I — Faktiske omstændigheder og retsforhandlinger

De relevante retsregler

a) De nationale bestemmelser

Indtil den 1. januar 1965 var den tvungne forsikring af arbejdstagere mod de økonomiske følger af invaliditet og alder i Nederlandene reguleret i Invaliditeitswet. Fra den 1. juli 1967 trådte Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO) — lov om forsikring mod uarbejdsdygtighed — i stedet for Invaliditeitswet. Afviklingen af de tilfælde, der var omfattet af Invaliditeitswet, blev reguleret i en lov om afvikling af pensionsrettigheder i henhold til invalide- og alderspensionslovene (Liquidatiewet Invaliditeitswetten) af 10. december 1964 (Staatsblad nr. 488).

Bestemmelserne i Liquidatiewet (med senere ændringer) gik i det væsentlige ud på,

1. at indbetaling af bidrag i henhold til Invaliditeitswet ikke kunne finde sted efter den 1. januar 1965 (lovens artikel 3),

2. at der for invaliditetstilfælde, der var indtrådt efter den 1. juli 1967, ikke længere kunne støttes ret til ydelser på Invaliditeitswet (lovens artikel 10, stk. 1),

3. at løbende invalidepensioner, hvortil der blev ydet tillæg i medfør af Interimwet Invaliditeitsrentetrekkers (lov om foreløbige foranstaltninger for invalidepensionsmodtagere), med hjemmel i Wet Overgangsregeling Arbeidsongeschiktheidsverzekering (lov om overgangsbestemmelser i forbindelse med forsikring mod uarbejdsdygtighed) blev omdannet til en ydelse efter WAO (artikel 10, stk. 1, i Liquidatiewet og artikel 3 i Wet Overgansregeling Arbeidsongeschiktheidsverzekering),

4. at løbende pensioner, hvortil der ikke blev ydet tillæg i medfør af Interimwet Invaliditeitsrentetrekkers, fortsat blev udbetalt efter bestemmelserne i Invaliditeitswet (artikel 10, stk. 1, i Liquidatiewet),

5. at alderspensionsrettighederne i henhold til Invaliditeitswet blev tilbagekøbt før forsikrede, som ikke var fyldt 36 år den 1. juli 1967, eller som var fyldt 36 år, men hvis alderspension ved det fyldte 65. år ville udgøre mindre end 60 HFL pr. år (artikel 22 og artikel 32, stk. 1, i Liquidatiewet, jfr Koninklijk Besluit af 26. 6. 1967, Staatsblad nr. 367).

De øvrige forsikrede, der havde erhvervet ret til alderspension i henhold til Invaliditeitswet, ville, når de fyldte 65 år, modtage alderspension efter Invaliditeitswet som supplement til alderspensionen efter Algemene Ouderdomswet (almindelig lov om alderspension).

Ved lov af 26. maj 1976 om yderligere ændring af Liquidatiewet Invaliditeitswetten, hvorved artiklerne 32a-32m blev indsat i Liquidatiewet, blev også de alderspensioner, der skulle udbetales fra og med den 1. januar 1976, tilbagekøbt i form af én kontant udbetaling.

b) Fællesskabsbestemmelserne

1. Med henblik på anvendelsen af beregningsreglerne i artikel 46, stk. 2, i forordning nr. 1408/71 skal man i tilfælde, hvor der foreligger helt eller delvis sammenfald af forsikringsperioder, benytte bestemmelserne i artikel 15, stk. 1, litra b) og c), i forordning nr. 574/72, der har følgende ordlyd:

»b) når en forsikrings- eller bopælsperiode, der er tilbagelagt efter en medlemsstats lovgivning om en tvungen forsikring, falder sammen med en forsikringsperiode, der er tilbagelagt efter en anden medlemsstats lovgivning om en frivillig eller frivillig fortsat forsikring, medregnes alene den periode, som er tilbagelagt efter den tvungne forsikring;

c) når en efter en medlemsstats lovgivning tilbagelagt forsikrings- eller bopælsperiode, der ikke er en ligestillet periode, falder sammen med en efter en anden medlemsstats lovgivning ligestillet periode, medregnes alene den periode, som ikke er en ligestillet periode«.

2. Begrebet forsikringsperiode er defineret i artikel 1, litra r), i forordning nr. 1408/71:

»[I denne forordning] ... betyder udtrykket 'forsikringsperioder' bidrags- eller beskæftigelsesperioder, der i den lovgivning, hvorefter de er tilbagelagt eller anses for at være tilbagelagt, betegnes eller anerkendes som forsikringsperioder, samt alle dermed ligestillede perioder, for så vidt de efter denne lovgivning anses for ligestillet med forsikringsperioder«.

3. Efter at Invaliditeitswet var afløst af WAO, opstod spørgsmålet om, hvorledes de forsikringsperioder, der var tilbagelagt i henhold til Invaliditeitswet, efter den 1. juli 1967 skulle overføres og medregnes i forholdet til andre medlemsstater og med henblik på den forholdsmæssige beregning af pensioner. Spørgsmålet opstod, fordi registreringen af de forsikrede under Invaliditeitswet var mangelfuld og ikke kunne danne grundlag for en nøjagtig fastlæggelse af forsikringsperioderne.

For at løse det blev der ved Sociale Verzekeringsraad's cirkulære nr. 315 af 8. marts 1967 opstillet nærmere retningslinjer for, hvorledes forsikringsperioder, der var tilbagelagt før den 1. juli 1967, skulle medregnes, og for, hvorledes der skulle gives meddelelse om dem til udenlandske institutioner med henblik på anvendelsen af forordningerne nr. 3/57 og 4/58. På nuværende tidspunkt er retningslinjerne med henblik på anvendelsen af de gældende fællesskabsbestemmelser udtrykkeligt optaget i bilag V, afsnit H, stk. 4, til forordning nr. 1408/71:

»Anvendelse af nederlandsk lovgivning om forsikring mod arbejdsudygtighed

a) Ved anvendelse af bestemmelserne i forordningens artikel 46, stk. 2, anses også beskæftigelsesperioder og dermed ligestillede perioder tilbagelagt i Nederlandene før den 1. juli 1967 som forsikringsperioder tilbagelagt efter nederlandsk lovgivning om arbejdsudygtighed.

b) Perioder, der vil være at medregne i medfør af litra a), anses som forsikringsperioder tilbagelagt efter en lovgivning af den i forordningens artikel 37, stk. 1, omhandlede karakter«.

II — Sagens faktiske omstændigheder

W. Derks var beskæftiget som arbejdstager i Nederlandene fra den 7. juni 1955 til den 1. april 1971. Fra den 7. juni 1955 indbetalte han 500 ugebidrag i henhold til Invaliditeitswet; derefter indbetalte han bidrag i henhold til WAO fra den 1. juli 1967, da WAO trådte i kraft, og indtil den 31. marts 1971, hvor hans beskæftigelsesperiode i Nederlandene ophørte. I overensstemmelse med Liquidatiewet Invaliditeitswetten blev hans ret til alderspension i henhold til Invaliditeitswet tilbagekøbt af Sociale Verzekeringsbank i juni 1980.

I tidsrummet fra 1957 til 1966 og i 1968 indbetalte W. Derks samtidig bidrag til en frivillig forsikring i Tyskland.

Med virkning fra den 7. oktober 1977 fik W. Derks tilkendt en nederlandsk pension i anledning af den uarbejdsdygtighed, der var indtrådt den 8. oktober 1976. I henhold til artikel 46, stk. 2, i forordning nr. 1408/71 medregnede Nieuwe Algemene Bedrijfsvereiniging (NAB) dels den nederlandske forsikringsperiode fra den 1. januar 1968 og til og med den 31. december 1968 — men ikke den tyske forsikringsperiode i 1968 — dels den tyske periode fra den 1. januar 1957 til og med den 31. december 1966, men ikke den tilsvarende nederlandske periode.

NAB støttede sin afgørelse på artikel 15, stk. 1, litra c), i forordning nr. 574/72. Institutionen opfattede forholdet således, at W. Derks fra den 1. januar 1957 til den 31. december 1966 var frivilligt forsikret i Tyskland, mens han i samme tidsrum i Nederlandene havde tilbagelagt perioder, der var ligestillede med forsikringsperioder, og at han mellem den 1. januar 1968 og den 31. december 1968 var frivilligt forsikret i Tyskland, samtidig med, at han var omfattet af en tvungen forsikring i Nederlandene.

W. Derks indbragte NAB's afgørelse for Raad van Beroep, Amsterdam, som ved kendelse har forelagt Domstolen følgende spørgsmål i medfør af EØF-traktatens artikel 177:

»1. Skal et tidsrum, hvori der er indbetalt bidrag i henhold til invalide- og aldersforsikringsloven (Invaliditeitswet), med henblik på anvendelsen af artikel 46, stk. 2, i forordning nr. 1408/71 anses for at være tilbagelagt i henhold til en lovgivning som omhandlet i forordningens artikel 1, litra j)), jfr. Samme forordnings artikel 1, litra r), og artikel 94, stk. 2?

2. Såfremt der foreligger et tidsrum, hvori der er indbetalt bidrag i henhold til en lovgivning som omhandlet i nævnte artikel 1, litra j) jfr. litra r), skal der da antages at være tale om en ikke ligestillet periode som omhandlet i artikel 15, stk. 1, litra c), i forordning nr. 574/72, eller er der tale om en efter en medlemsstats lovgivning ligestillet periode som omhandlet i sidstnævnte bestemmelse?

3. Såfremt der foreligger et tidsrum før 1. juli 1967, for hvilket der ikke er indbetalt bidrag i henhold til invalide- og aldersforsikringsloven, men hvori arbejdstageren dog har haft beskæftigelse, jfr. bilag V, afsnit H, stk. 4, litra a), i forordning nr. 1408/71 (i den affattelse, der var gældende, da den for retten indbragte afgørelse blev truffet), skal

der da antages at være tale om en ikke ligestillet periode som omhandlet i artikel 15, stk. 1, litra c), i forordning nr. 574/72, eller er der tale om en efter en medlemsstats lovgivning ligestillet periode som omhandlet i sidstnævnte bestemmelse?

4. Såfremt en efter en medlemsstats lovgivning ligestillet periode, der betragtes som tilbagelagt under en tvungen forsikring, falder sammen med en ikke ligestillet periode, der betragtes som tilbagelagt under en frivillig forsikring, skal det da i forbindelse med artikel 15 i forordning nr. 574/72 tillægges betydning, om forsikringen er tvungen eller frivillig (stk. 1, litra b)), eller er det afgørende, om perioden er eller ikke er en efter en medlemsstats lovgivning ligestillet periode (stk. 1, litra c))?«

Forelæggelseskendelsen er registreret på Domstolens justitskontor den 27. oktober 1982.

I medfør af artikel 20 i protokollen vedrørende statutten for EØF-Domstolen er der indgivet skriftlige indlæg af Nieuwe Algemene Bedrijfsvereniging ved F. W. M. Keunen, Gemeenschappelijk Administratiekantoor's juridiske afdeling (social sikring), som befuldmægtiget, og af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent J. Amphoux, som befuldmægtiget, bistået af advokat F. Herbert, Bruxelles.

På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse. Ved kendelse af 23. marts 1983 har Domstolen i medfør af procesreglementets artikel 95, stk. 1 og 2, besluttet at henvise sagen til første afdeling.

III — Skriftlige indlæg for Domstolen

1. Indlæg fra NAB

Om det første spørgsmål har NAB anført, at fastlæggelsen af, hvad der skal forstås ved »forsikringsperiode« som omhandlet i artikel 46, stk. 2, i forordning nr. 1408/71, skal ske efter bestemmelsen i forordningens bilag V, afsnit H, stk. 4. Bestemmelsen går ud på, at man ved anvendelsen af artikel 46, stk. 2, i forordning nr. 1408/71 også skal betragte beskæftigelsesperioder og dermed ligestillede perioder, der er tilbagelagt i Nederlandene før den 1. juli 1967, som forsikringsperioder, der er tilbagelagt efter WAO. Det skal ikke længere afgøres efter de kriterier, der på daværende tidspunkt var gældende ifølge Invaliditeitswet, hvilke forsikringsperioder der er tilbagelagt efter Invaliditeitswet; ifølge cirkulære nr. 315 og bilag V, afsnit H, stk. 4, til forordning nr. 1408/71, betragtes nu enhver beskæftigelsesperiode som en forsikringsperiode, mens reglen på daværende tidspunkt var, at ikke alle beskæftigelsesperioder førte til, at der bestod en forsikring i henhold til Invaliditeitswet. Efter NAB's opfattelse kan de perioder, der medregnes, således ikke længere opfattes som forsikringsperioder ifølge definition i artikel 1, litra r), i forordning nr. 1408/71, men må betragtes som ligestillede perioder.

Af dette svar på det første spørgsmål følger også besvarelsen af det andet spørgsmål. Beskæftigelsesperioder, der er tilbagelagt før den 1. juli 1967, skal

betragtes som ligestillede perioder som omhandlet i artikel 15, stk. 1, litra c), i forordning nr. 574/72.

Med hensyn til det tredje spørgsmål har NAB anført, at der kun kan antages at foreligge en forsikringsperiode i henhold til Invaliditeitswet, hvis der er indbetalt bidrag for perioden. En periode, der ikke er indbetalt bidrag for, kan kun medregnes som en periode, der i henhold til nederlandsk lovgivning ligestilles med en forsikringsperiode.

Om det fjerde spørgsmål har NAB anført, at begrebet »forsikringsperioder« i hele regelsættet i artikel 15, stk. 1, litra b), c) og d), i forordning nr. 574/72 kun anvendes om ikke ligestillede perioder og ikke om »egentlige« forsikringsperioder. Blandt de egentlige forsikringsperioder kan der sondres mellem tvungne og frivillige forsikringsperioder.

Ligestillede perioder er ikke egentlige forsikringsperioder, og derfor kan man inden for rammerne af artikel 15 ikke tale om perioder, der ligestilles med tvungne forsikringsperioder, og spørgsmålet, om bestemmelsen i artikel 15, stk. 1, litra b), går forud for bestemmelsen i artikel 15, stk. 1, litra c), eller omvendt, opstår således overhovedet ikke, da bestemmelserne angår helt forskellige situationer. Efter NAB's opfattelse kan Raad van Beroep's fjerde spørgsmål således ikke besvares. NAB har derfor begrænset sig til at anføre, at en ligestillet periode altid bortfalder, når der samtidig foreligger en egentlig forsikringsperiode, og at dette gælder, uanset om der er tale om en frivillig eller en tvungen forsikringsperiode.

2. Indlæg fra Kommissionen

Kommissionen har anført, at en gennemgang af den sammenhæng, der i bilag V, afsnit H, stk. 4, knyttes mellem forsikringsperioder efter Invaliditeitswet og de forsikringsperioder, der er tilbagelagt efter WAO, viser, at den på to punkter adskiller sig fra den ligestilling, der er reguleret i artikel 1, litra r), i forordning nr. 1408/71:

a) Perioderne efter Invaliditeitswet er ikke fiktive perioder, dvs. perioder, hvor der ikke har foreligget en forsikring. Det står derimod fast, at W. Derks i det pågældende tidsrum tilbagelagde egentlige forsikringsperioder i henhold til den dagældende lovgivning. Indtil den 1. januar 1965 var han undergivet en tvungen forsikring, og fra den 1. januar 1965 til den 31. december 1966 var han fortsat forsikret som lønmodtager.

b) Efter de relevante nationale retsregler er perioder, der er tilbagelagt efter Invaliditeitswet, ikke ligestillet med perioder i henhold til WAO. Ligestillingen sker udelukkende i medfør af en bestemmelse i forordning nr. 1408/71, nemlig bilag V.

Efter Kommissionens opfattelse drejer det sig derfor snarere om perioder, der »betragtes som« tilbagelagt efter WAO. I bilag V tales der ikke om forsikringsperioder før WAO's ikrafttræden, men om beskæftigelsesperioder i Nederlandene.

Hvis frivillige forsikringsperioder falder sammen med perioder, der ligestilles med tvungen forsikring, må der lægges vægt på de sidstnævnte perioder.

Artikel 15, stk. 1, litra b), går forud for artikel 15, stk. 1, litra c).

Efter Kommissionens opfattelse må følgende principper gælde, hvor der foreligger sammenfaldende perioder:

— kumulation af faktisk tilbagelagte tvungne forsikringsperioder må principielt være udelukket, eftersom en arbejdstager, der er omfattet af forordning nr. 1408/71, kun er undergivet lovgivningen i én medlemsstat;

— kumulation af tvungne forsikringsperioder kan således kun forekomme, hvis der i den pågældende lovgivning også tages hensyn til fiktive »ligestillede« perioder, der er tilbagelagt i samme tidsrum som en tvungen forsikringsperiode i en anden medlemsstat;

— når en tvungen forsikringsperiode falder sammen med en frivillig forsikringsperiode, tages der kun hensyn til den tvungne forsikring;

— kumulation af frivillige forsikringsperioder er udelukket, da den pågældende skal træffe et valg (artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 574/72); også her kan der kun tænkes en kumulation af forsikringsperioder, når fiktive perioder anses for at være tilbagelagt i samme tidsrum som perioder, der faktisk er tilbagelagt.

Det tilfælde, der nævnes i artikel 15, stk. 1, litra c), kan således kun opstå, hvis perioder, der er tilbagelagt efter samme forsikringsordning, falder sammen.

Når en fiktiv tvungen forsikringsperiode, som det er tilfældet i denne sag, falder sammen med en faktisk tilbagelagt frivillig forsikringsperiode, finder artikel 15, stk. 1, litra b), anvendelse.

På denne baggrund har Kommissionen foreslået følgende besvarelse af de præjudicielle spørgsmål:

Svaret på spørgsmål 1 kan udledes af bilag V, afsnit H, stk. 4, til forordning nr. 1408/71, idet det følger af bestemmelsen, at perioder, der er tilbagelagt efter Invaliditeitsweit, skal tages i betragtning ved beregningerne i henhold til artikel 46, stk. 2, i forordning nr. 1408/71.

Svaret på spørgsmål 2 må efter Kommissionens opfattelse være, at perioder, der er tilbagelagt i henhold til Invaliditeitswet, ikke er »ligestillede perioder« som omhandlet i artikel 1, litra r), i forordning nr. 1408/71 og i artikel 15, stk. 1, litra c), i forordning nr. 574/72.

Med hensyn til spørgsmål 3 fremgår det af det anførte, at de perioder, hvori der ikke er indbetalt bidrag, i det konkrete tilfælde i medfør af Invaliditeitswet må betragtes som rent faktisk tilbagelagte perioder og ikke som ligestillede perioder; hertil kommer, at den sammenhæng, der i bilag V, afsnit H, stk. 4, litra a), knyttes mellem perioder ifølge Invaliditeitswet og forsikringen efter WAO, ikke er baseret på forsikringskriteriet, men på beskæftigelseskriteriet.

Efter Kommissionens opfattelse bortfalder spørgsmål 4, for så vidt det antages, at perioderne i henhold til Invaliditeitswet ikke skal betragtes som ligestillede perioder.

I øvrigt må artikel 15, stk. 1, litra b), i den situation, spørgsmålet drejer sig om, antages at gå forud for artikel 15, stk. 1, litra c).

IV — Mundtlig forhandling

I retsmødet den 30. juni 1983 er der afgivet mundtlige indlæg af Nieuwe Algemene Bedrijfsvereniging ved F. W. M. Keunen, Gemeenschappelijk Administratiekantoor's juridiske afdeling (social sikring), og af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent J. Amphoux, bistået af advokat F. Herbert, Bruxelles.

Generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 17. november 1983.

Præmisser

1 Ved kendelse af 19. oktober 1982, indgået til Domstolen den 27. oktober s.å., har Raad van Beroep, Amsterdam, i medfør af EØF-traktatens artikel 177 forelagt fire præjudicielle spørgsmål vedrørende fortolkningen af Rådets forordning nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet (EFT 1971 II, s. 366).

2 Spørgsmålene er blevet rejst under en retssag mellem W. Derks og Nieuwe Algemene Bedrijfsvereniging, som er en nederlandsk social sikringsinstitution (herefter benævnt: NAB).

3 W. Derks var beskæftiget som lønmodtager i Nederlandene fra den 7. juni 1955 til den 1. april 1971. Fra den 7. juni 1955 indbetalte han i alt 500 ugebidrag i henhold til Invaliditeitswet (lov om invalide- og alderspension for arbejdere); fra den 1. juli 1967 til den 31. marts 1971, hvor han ophørte med at arbejde i Nederlandene, indbetalte han bidrag i henhold til Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (lov om forsikring mod uarbejdsdygtighed, herefter benævnt: WAO), der har afløst Invaliditeitswet. Invaliditeitswet var en lovgivning af den såkaldte type B, hvorefter ydelsernes størrelse ikke var uafhængig af forsikringsperiodernes længde. WAO er derimod en lovgivning af type A, hvorefter ydelsernes størrelse er uafhængig af forsikringsperiodernes længde.

4 For 1957 til 1966 og for 1968 indbetalte W. Derks tillige bidrag til en frivillig forsikring i Tyskland. Fra den 1. april 1971 har han kun været undergivet den tvungne tyske invalidepensionsforsikring.

5 I forbindelse med, at W. Derks blev uarbejdsdygtig den 8. oktober 1976, fik han tilkendt en nederlandsk ydelse med virkning fra den 7. oktober 1977. Ved anvendelsen af artikel 46, stk. 2, i forordning nr. 1408/71, lagde NAB den nederlandske og ikke den tyske forsikringsperiode fra den 1. januar til og med den 31. december 1968 til grund, hvorimod den tyske og ikke den nederlandske forsikringsperiode fra den 1. januar 1957 og til og med den 31. december 1966 blev lagt til grund.

6 NAB støttede sin afgørelse på artikel 15, stk. 1, litra c), i Rådets forordning nr. 574/72 af 21. marts 1972 om gennemførelse af forordning nr. 1408/71 (EFT 1972 I, s. 149). NAB opfattede forholdet således, at W. Derks fra den 1. januar 1957 til og med den 31. december 1966 var frivilligt forsikret i Tyskland, mens han i samme tidsrum havde tilbagelagt »ligestillede« perioder i Nederlandene, og at han i tiden fra den 1. januar til og med den 31. december 1968 var forsikret ifølge en frivillig forsikring i Tyskland, men samtidig var undergivet en tvungen forsikring i Nederlandene.

7 W. Derks indbragte NAB's afgørelse for Raad van Beroep, Amsterdam, som har fundet, at sagens afgørelse beror på en fortolkning af fællesskabsretten, og derfor har forelagt følgende præjudicielle spørgsmål:

»1. Skal et tidsrum, hvori der er indbetalt bidrag i henhold til invalide- og aldersforsikringsloven (Invaliditeitswet), med henblik på anvendelsen af artikel 46, stk. 2, i forordning nr. 1408/71 anses for at være tilbagelagt i henhold til en lovgivning som omhandlet i forordningens artikel 1, litra j), jfr. samme forordnings artikel 1, litra r), og artikel 94, stk. 2?

2. Såfremt der foreligger et tidsrum, hvori der er indbetalt bidrag i henhold til en lovgivning som omhandlet i nævnte artikel 1, litra j), jfr. litra r), skal der da antages at være tale om en ikke ligestillet periode som omhandlet i artikel 15, stk. 1, litra c), i forordning nr. 574/72, eller er der tale om en efter en medlemsstats lovgivning ligestillet periode som omhandlet i sidstnævnte bestemmelse?

3. Såfremt der foreligger et tidsrum før 1. juli 1967, for hvilket der ikke er indbetalt bidrag i henhold til invalide- og aldersforsikringsloven, men hvori arbejdstageren dog har haft beskæftigelse, jfr. bilag V, afsnit H, stk. 4, litra a), i forordning nr. 1408/71 (i den affattelse, der var gældende, da den for retten indbragte afgørelse blev truffet), skal der da antages at være tale om en ikke ligestillet periode som omhandlet i artikel 15, stk. 1, litra c), i forordning nr. 574/72, eller er der tale om en efter en medlemsstats lovgivning ligestillet periode som omhandlet i sidstnævnte bestemmelse?

4. Såfremt en efter en medlemsstats lovgivning ligestillet periode, der betragtes som tilbagelagt under en tvungen forsikring, falder sammen med en ikke ligestillet periode, der betragtes som tilbagelagt under en frivillig forsikring, skal det da i forbindelse med artikel 15 i forordning nr. 574/72 tillægges betydning, om forsikringen er tvungen eller frivillig (stk. 1, litra b)), eller er det afgørende, om perioden er eller ikke er en efter medlemsstats lovgivning ligestillet periode (stk. 1, litra c))?«

8 Indtil den 1. januar 1965 fandtes reglerne om tvungen forsikring for arbejdere mod de økonomiske følger af invaliditet og alder i Invaliditeitswet; forsikringen fungerede også som alderspensionsforsikring, idet den fra 1957 dog var en supplerende alderspensionsforsikring. Fra 1. juli 1967 trådte WAO i stedet for Invaliditeitswet.

9 Afviklingen af de forhold, der var reguleret i Invaliditeiswet, skete ved en lov af 10. december 1964 med titlen Liquidatiewet Invaliditeitswetten (lov om afvikling af pensionsrettigheder i henhold til invalide- og alderspensionslovene). Ifølge lovens artikel 3 kunne indbetaling af bidrag i henhold til Invaliditeitswet ikke finde sted efter den 1. januar 1965, men arbejdstagerne var fortsat forsikret mod invaliditetsrisikoen indtil WAO's ikrafttræden den 1. januar 1967. Det fremgår af sagen, at rettigheder, der var erhvervet før den 1. januar 1965, på et senere tidspunkt blev tilbagekøbt.

10 Efter at Invaliditeitswet var afløst af WAO, opstod spørgsmålet om, hvorledes de forsikringsperioder, der var tilbagelagt i henhold til Invaliditeitswet, efter den 1. juli 1967 skulle overføres og medregnes i forholdet til andre medlemsstater og med henblik på den forholdsmæssige beregning af pensioner. Spørgsmålet opstod, fordi registreringen af de forsikrede under Invaliditeitswet var mangelfuld og ikke kunne danne grundlag for en nøjagtig fastlæggelse af forsikringsperioderne.

11 For at løse spørgsmålet blev der ved Sociale Verzekeringsraad's cirkulære nr. 315 af 8. marts 1967 opstillet nærmere retningslinjer for, hvorledes forsikringsperioder, der var tilbagelagt før den 1. juli 1967, skulle medregnes, og for, hvorledes der skulle gives meddelelse om dem til udenlandske institutioner med henblik på anvendelsen af forordningerne nr. 3/57 og 4/58. Retningslinjerne blev, med henblik på anvendelsen af de fællesskabsforordninger, der var gældende på daværende tidspunkt, optaget i bilag V, afsnit H, stk. 4, i forordning nr. 1408/71, der har følgende ordlyd:

»Anvendelse af nederlandsk lovgivning om forsikring mod arbejdsudygtighed

a) Ved anvendelsen af bestemmelserne i forordningens artikel 46, stk. 2, anses også beskæftigelsesperioder og dermed ligestillede perioder tilbagelagt i Nederlandene før den 1. juli 1967 som forsikringsperioder tilbagelagt efter nederlandsk lovgivning om arbejdsudygtighed.

b) Perioder, der vil være at medregne i medfør af litra a), anses som forsikringsperioder tilbagelagt efter en lovgivning af den i forordningens artikel 37, stk. 1, omhandlede karakter«.

Spørgsmål 1-3

12 Spørgsmålene går ud på, om følgende perioder — med henblik på anvendelsen af artikel 46 i forordning nr. 1408/71 og artikel 15 i forordning nr. 574/72 — skal betragtes som forsikringsperioder eller som perioder, der er ligestillet med forsikringsperioder:

a) en beskæftigelsesperiode, som før den 1. januar 1965 er tilbagelagt i henhold til den nederlandske lovgivning, og for hvilken der er indbetalt bidrag i henhold til den nederlandske lovgivning,

b) en beskæftigelsesperiode, der er tilbagelagt i Nederlandene før den 1. juli 1967, og for hvilken der ikke er indbetalt bidrag.

13 I artikel 1, litra r), i forordning nr. 1408/71 bestemmens det, at udtrykket »forsikringsperioder« skal forstås som bidrags- eller beskæftigelsesperioder, der i den lovgivning, hvorefter de er tilbagelagt eller anses for at være tilbagelagt, betegnes eller anerkendes som forsikringsperioder, samt alle dermed ligestillede perioder, for så vidt de efter denne lovgivning anses for ligestillet med forsikringsperioder.

14 I artikel 1, litra j), hedder det, at udtrykket »lovgivning« i forhold til enhver medlemsstat skal forstås som bestående og fremtidige love, administative forskrifter, vedtægtesmæssige bestemmelser og andre gennemførelsesregler vedrørende de i artikel 4, stk. 1 og 2, nævnte sociale sikringsgrene eller sikringsordninger. Artikel 94, stk. 2, bestemmer, at enhver forsikringsperiode samt — i givet fald — enhver beskæftigelses- eller bopælsperiode, der er tilbagelagt efter en medlemsstats lovgivning før den 1. oktober 1972 eller forud for forordningens anvendelse i den pågældende medlemsstat, skal tages i betragtning ved afgørelsen af, om der består en ret til ydelser efter forordningen.

15 I dommen af 9. juni 1977 (Blottner, sag 109/76, Sml. 1977, s. 1141) har Domstolen allerede fastslået, at ordene »bestående eller fremtidig« i artikel 1, litra j), ikke skal fortolkes således, at de udelukker bestemmelser, som ikke længere var i kraft på tidspunktet for udstedelsen af forordning nr. 1408/71 og gennemførelsesforordningen dertil. Formålet med traktatens artikel 51 ville ikke kunne opnås, hvis arbejdstageren mistede sin status som forsikret i forordningernes forstand, blot fordi den nationale lovgivning, der var i kraft på det tidspunkt, hvor arbejdstageren var forsikret, var afløst af en anden lovgivning på det tidspunkt, hvor forordningerne blev udstedt. Heraf følger, at den omstændighed, at den lovgivning, der var gældende, da bidragene blev indbetalt, og da beskæftigelsesforholdet bestod, ikke længere er i kraft, ikke har betydning for besvarelsen af spørgsmålene.

16 Det fremgår af den citerede bestemmelse i forordningens bilag V, afsnit H, stk. 4, at de perioder, spørgsmålene drejer sig om, skal betragtes som forsikringsperioder, der er tilbagelagt efter nederlandsk lovgivning, og at de skal betragtes som perioder, der er tilbagelagt efter en lovgivning af den type, der nævnes i artikel 37, stk. 1, (den såkaldte »type A«). Det har i denne henseende ingen betydning, at pensionsrettighederne senere er tilbagekøbt,

og at der for perioden fra den 1. januar 1965 til den 1. juli 1967 ikke blev indbetalt bidrag. Det har heller ikke betydning, at den lovgivning, der var gældende før den 1. juli 1967, var af type B.

17 Heraf følger, at de perioder, spørgsmålene drejer sig om, skal betragtes som forsikringsperioder, der faktisk er tilbagelagt i henhold til den nederlandske lovgivning, og ikke som perioder, som ikke har været omfattet af en forsikring, og som derfor på bestemte betingelser ligestilles med forsikringsperioder.

18 På grundlag af det anførte bør de tre første spørgsmål, Raad van Beroep, Amsterdam, har stillet, besvares med, at følgende perioder med henblik på anvendelsen af artikel 46 i forordning nr. 1408/71 og artikel 15 i forordning nr. 574/72 skal betragtes som forsikringsperioder og ikke som ligestillede perioder:

a) en beskæftigelsesperiode, som før den 1. januar 1965 er tilbagelagt i henhold til den dagældende nederlandske lovgivning, og for hvilken der er indbetalt bidrag i henhold til den nederlandske lovgivning,

b) en beskæftigelsesperiode, der er tilbagelagt i Nederlandene før den 1. juli 1967, og for hvilken der ikke er indbetalt bidrag.

19 På baggrund af denne besvarelse af de tre første spørgsmål, bortfalder det fjerde spørgsmål.

Sagens omkostninger

20 De udgifter, der er afholdt af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke godtgøres. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (første afdeling)

vedrørende de spørgsmål, som er forelagt den af Raad van Beroep, Amsterdam, ved kendelse af 19. oktober 1982, for ret:

Med henblik på anvendelsen af artikel 46 i Rådets forordning nr. 1408/71 af 14. juni 1971 (EFT 1971 II, s. 366) og artikel 15 i Rådets forordning nr. 574/72 af 21. marts 1972 (EFT 1972 I, s. 149) skal følgende perioder betragtes som forsikringsperioder og ikke som ligestillede perioder:

a) en beskæftigelsesperiode, som før den 1. januar 1965 er tilbagelagt i henhold til den dagældende nederlandske lovgivning, og for hvilken der er indbetalt bidrag i henhold til den nederlandske lovgivning,

b) en beskæftigelsesperiode, der er tilbagelagt i Nederlandene før den 1. juli 1967, og for hvilken der ikke er indbetalt bidrag.

Koopmans O'Keeffe Bosco

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 2. februar 1984.

Justitssekretæren
efter bemyndigelse

H. A. Rühl

Ekspeditionssekretær

T. Koopmans

Formand for første afdeling